

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

**2026-YIL / IYUN/6-SON,
IV-QISM**

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, iyun.
IV-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdulkarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhriddinov Zafarjon Fakhriddin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

YASHIL ENERGIYA SEKTORIDA VENCHUR INVESTITSIYALARINING RIVOJLANISHI: GLOBAL TENDENSIYALAR VA O'ZBEKISTON IMKONIYATLARI	12
Qarajanova Gulnoza Tolliyevna	
MILLIY KOMPANIYALARNI BAYNALMILALLASHUV BOSQICHLARI VA XALQARO KORPORATIV BIRLASHUVLAR (M&A) STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	19
Shokirov Shoxruxmirzo Baxtiyorjon o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGINI IQLIM VA EKOLOGIK O'ZGARISHLARGA MOSLASHTIRISHDA SMART TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH METODOLOGIYASINI RIVOJLANTIRISH.....	23
Mirzataev Salamat Muratbaevich	
QISHLOQ XO'JALIGIDA MEVACHILIK KLASSTERLARINI TASHKIL ETISHNING ISHLAB CHIQRISH VA RENTABELLIK KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	28
Tureev Azizbek Abatovich	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA QURILISH XIZMATLARINI SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK MODELII.....	32
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA RESURS TEJAMKOR TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	37
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
Sharipov Kongratbay Avezimbetovich	
THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL INSURANCE MARKET AND THE LEVEL OF INCLUSIVENESS.....	43
Ravshanova Mohinur O'rolovna	
O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI AJ KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI.....	51
Kurbonova Ma'mura Abdukarim qizi	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH MEXANIZMLARI.....	55
Qaraev Anvar Botirovich	
THE IMPACT OF LOYALTY PROGRAMS ON CUSTOMER RETENTION IN ONLINE COSMETICS: A MIXED-METHODS STUDY	61
Toirova Mubina	
IQLIM O'ZGARISHI VA "YASHIL" TRANSFORMATSIYANING JAHON MOLIYA BOZORLARIGA TA'SIRI.....	66
Qo'chqorova Muxlisaxon Ulug'bek qizi	
KICHIK BIZNES RIVOJLANISHIDA RAQAMLI PLATFORMALAR - ELEKTRON TIJORAT SAYTLARI, MARKETPLEYSLAR VA MOBIL ILOVALARNING O'RNI.....	73
Rizayeva Nilufar Oblakulovna	
SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BIZNES JARAYONLARINI OPTIMALLASHTIRISHDAGI IQTISODIY SAMARADORLIGI	79
Abdulla Mavlonov	
QISHLOQ XO'JALIGIDA SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARI LOGISTIKASINI RAQAMLASHTIRISH ORQALI BOZOR INFRATUZILMASI SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	82
Komekova Gulzira Sharbaevna	

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К АГРЕГИРОВАНИЮ РАЗРОЗНЕННЫХ ДАННЫХ В ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ	87
Бекматов Акмал Курбонмахматович	
SUG'URTA TASHKILOTLARIDA MHXSGA O'TISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI	93
Azamatova G. I.	
O'ZBEKISTON SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLASHTIRISHGA YO'NALTIRILGAN INVESTITSYALARNING XARAJAT-FOYDA TAHLILI	98
Omonov Olim Murodullayevich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	104
Isxakova Sarvar Ayubovna	
Amriyeva Shaxzoda Shuxratovna	
ПРИМЕНЕНИЕ МЕТОДОВ МАШИННОГО ОБУЧЕНИЯ В КРЕДИТНОМ СКОРИНГЕ РОЗНИЧНЫХ ЗАЁМЩИКОВ: ОПЫТ АКБ «КАПИТАЛБАНК» (РЕСПУБЛИКА УЗБЕКИСТАН)	109
Жанайдарова Камола Абаевна	
CHANGE MANAGEMENT DURING QUALITY ASSURANCE REFORM IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	115
Urinov Bobur Nasilloevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL VODOROD IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHNING BIZNES VA INVESTITSION MEKANIZMLARI	123
Nuraliyeva Komila Sanaqulovna	
XUFYONA IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA XALQARO TAJRIBALAR TAHLILI: SOLIQ ISLOHOTLARI VA RAQAMLASHTIRISHNING AHAMIYATI	130
Utkirova Jasmina Jasur qizi	
XORIJIY DAVLATLAR AMALIYOTIDA XUSUSIY INVESTITSYALAR VA AHOLI DAROMADLARI O'RTASIDAGI MUTANOSIBLIKNI TARTIBGA SOLISH YO'NALISHLARI	135
Salimova Zaxro Sobirjon qizi	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY TAHLILI VA BASHORATI	141
Xakimov D.R.	
ВЛИЯНИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ПРОГРЕССА НА ЗАНЯТОСТЬ: ОПТИМИЗАЦИЯ И ТРАНСФОРМАЦИЯ РАБОЧИХ МЕСТ	151
Эркинбаева Камила Жавлонбековна	
TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY RESURSLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	156
Tangirkulov Bekzod Boxadirovich	
HUDUDLARDA TURISTLARGA UMUMIY OVQATLANISH XIZMATLARINI KO'RSATISHNING SAMARALI RIVOJLANISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH: RFEI INDEKSI, KLASSTER MODEL VA "TASTE UZBEKISTAN" RAQAMLI EKOTIZIMI	162
Maxmadiyeva Charos Xayrullayevna	
SAVDODA MARKETING TADQIQOTLARINING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	171
Jalalova Dildora Jamolovna	
КЛИМАТИЧЕСКОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ И ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ В КОНТЕКСТЕ ДОСТИЖЕНИЯ ЦЕЛЕЙ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	174
Лана Цхай	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLARNI MOLIYAVIY HISOBOTDA AKS ETTIRISHNI MASALALARI	181
G'oziyeva Moxira Rustam qizi	
TA'LIM MUASSASALARIDA LIDERLIK SAMARADORLIGINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	189
Yuldashova Yoqutoy	

KICHIK VA O'RTA BIZNESNI RAQAMLI KREDITLASHNING O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA TA'SIRI.....	193
Karimova Aziza Maxomadrizoyevna Abduraxmonov Faridun Firo'z o'g'li	
SANOAT TARMOQLARIDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA KONSEPSIYASINING IQTISODIY VA INSTITUTSIONAL MAZMUNI	199
Mamarasulova Iroda Zafarjon qizi	
ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ: ТЕОРИЯ, ОТРАСЛЕВАЯ СПЕЦИФИКА И МИРОВЫЕ ПРАКТИКИ.....	204
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
ENHANCING GREEN ACCOUNTING IN UZBEKISTAN: COMPARATIVE LESSONS FROM DEVELOPED ECONOMIES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT	210
Xolmurodova Durdona Otamurod qizi	
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ, СОЦИАЛЬНЫЕ И ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ	218
Саттарова Зухра Илхомовна	
KICHIK BIZNES RIVOJLANISHINING HUDUDIY INVESTITSIYA FAOLLIGIGA TA'SIRI	224
Toirjonov Sardorbek Dilshodjon o'g'li	
HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA KICHIK BIZNESNING BANDLIKNI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	229
Mamadaliyev Doniyorbek Shuhratbek o'g'li	
TOSHKENTDA KICHIK BIZNES KORXONALARIDA RAQAMLI TECHNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI: LOGIT VA PROBIT MODELLARI ASOSIDA EMPIRIK TAHLIL.....	235
Hasan Ibragimov Mannonov Shahzod Toshmurod Qulmanov	
MOSLASHUVCHAN MENEJMENT VA UNING SIFAT BOSHQARUVIDAGI O'RNI.....	242
Ibroximova Zuhra Baxtiyor qizi	
IJTIMOIIY SOHANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING MINTAQAVIY XUSUSIYATLARI.....	247
Ro'zmetov Kamol Ibodullayevich Ibragimov Qayumbek Ikromovich	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	254
Muminov Bekzod Polvonovich	
KORPORATIV AXBOROT TIZIMLARINI RAQAMLASHTIRISH KONSEPSIYASINING NAZARIY EVOLYUTSIYASI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR TASNIFI.....	263
Kuchkarov Ulug'bek Tahirovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MINTAQALARIDA EKSPORT FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	268
Abdulatifova Moxinur Alisher qizi	
FIZIKA FANINI SUN'IY INTELLEKT INTEGRATSIYASI ASOSIDA SAMARALI O'QITISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI.....	275
Razzoqov I.D.	
RAQAMLI MEHNAT BOZORLARI VA IQTISODIY BARQARORLIK: O'ZBEKISTON VA QOZOG'ISTON MISOLIDA QIYOSIY TAHLIL	281
Safarova Gulruh Akmal qizi	
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ КАТЕГОРИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ И НАУЧНЫЙ ПОДХОД К ЕЁ ОПРЕДЕЛЕНИЮ.....	287
Зайналов Ж. Р.	

O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING MAMLAKAT IQTISODIYOTIDAGI O'RNI.....	293
Xolmatova Mumtozbeqim Alisherxon qizi	

O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING MAMLAKAT IQTISODIYOTIDAGI O'RNINI

Xolmatova Mumtozbeqim Alisherxon qizi
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Marketing kafedrasida katta o'qituvchisi, PhD.
E-mail: mmumtozbeqim16@gmail.com

Annotatsiya: O'zbekiston Respublikasining mustaqillikka erishgan ilk yillaridan boshlab, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish mamlakat iqtisodiy siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida e'tirof etildi.

Kalit so'zlar: Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik, yirik korxonalar, ilmiy-texnikaviy yangiliklar, transport va logistika.

Аннотация: С первых лет обретения независимости Республики Узбекистан развитие малого бизнеса и частного предпринимательства было признано одним из приоритетных направлений экономической политики страны.

Ключевые слова: Малый бизнес и частное предпринимательство, крупные предприятия, научно-технические новшества, транспорт и логистика.

Abstract: Since the first years of gaining independence, the development of small business and private entrepreneurship has been recognized as one of the priority directions of the economic policy of the Republic of Uzbekistan.

Keywords: Small business and private entrepreneurship, large enterprises, scientific and technological innovations, transport and logistics.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik iqtisodiy o'sishning muhim omillaridan biri sifatida e'tirof etiladi. Mazkur sektor aholi bandligini ta'minlash, raqobat muhitini shakllantirish, innovatsion faoliyatni rivojlantirish hamda bozor iqtisodiyoti mexanizmlarining samarali ishlashiga xizmat qiladi. Ayniqsa, globallashtirish va raqamli transformatsiya jarayonlarining jadallashuvi sharoitida kichik biznes subyektlarining bozordagi mavqei mustahkamlash, ularning marketing faoliyatini takomillashtirish va zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini joriy etish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasida ham kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish davlat iqtisodiy siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilangan. Mamlakatda tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash, ishbilarmonlik muhitini yaxshilash, investitsiyalarni jalb etish va innovatsion faoliyatni rag'batlantirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Natijada kichik biznes subyektlarining yalpi ichki mahsulot, bandlik, eksport-import operatsiyalari hamda xizmatlar ko'rsatish sohasidagi ulushi yildan-yilga ortib bormoqda.

Bozor munosabatlarning rivojlanishi korxonalar faoliyatida marketingning ahamiyatini yanada kuchaytirmoqda. Zamonaviy marketing nafaqat mahsulot va xizmatlarni sotish vositasi, balki iste'molchilar ehtiyojlarini aniqlash, ular bilan uzoq muddatli munosabatlarni shakllantirish, raqobat ustunligini ta'minlash hamda korxonaning strategik rivojlanishini boshqarishning muhim instrumenti sifatida namoyon bo'lmoqda.

Shu sababli kichik biznes subyektlarida marketing faoliyatini samarali tashkil etish va boshqarish, ayniqsa raqamli marketing vositalaridan foydalanish masalalari ilmiy va amaliy jihatdan muhim ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Jahon olimlari marketingni boshqarish konsepsiyasida korxonalar va iste'molchilar o'rtasidagi o'zaro aloqalarni rivojlantirish, iste'mol ehtiyojlarini qondirish orqali maksimal foyda olish masalalariga e'tibor qaratmoqda. Bu esa kichik biznes uchun zamonaviy marketing strategiyalarini qo'llashni dolzarb qiladi. P. Xizrich, M. Piters va F. Kotler kabi iqtisodchilarning nazariyalari kichik biznes subyektlari faoliyatini muvaffaqiyatli olib borishda marketingning hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanligini ta'kidlaydi. Xususan, O'zbekistonda ilmiy tadqiqot ishlarini ushbu sohada olib borgan olimlar sifatida U. G'ofurov, N. Samadov, N. Sharopova kichik biznes va xususiy tadbirkorlik, shuningdek, jamiyatda ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlovchi bo'g'in sifatida o'z qarashlarini ifoda etishgan. U mamlakatning ijtimoiy-siyosiy tayanch kuchi, barqaror taraqqiyotning kafolati va bozor munosabatlarining faol harakatlantiruvchisidir.

Ushbu sohaning iqtisodiyotdagi o'rnini va rolini yanada kuchaytirish quyidagi funksional vazifalarni bajarishga asos bo'ladi:

- iqtisodiyotda sog'lom raqobat muhitini shakllantirish va rag'batlantirish;
 - yirik korxonalar uchun iqtisodiy jihatdan samarasiz bo'lgan mahsulot va xizmatlarni kichik subyektlar tomonidan kooperatsiya asosida yetkazib berish;
 - yangi ish o'rinlarini yaratish va ikkilamchi bandlikni ta'minlash;
 - bozor tizimining moslashuvchanligini oshirish;
 - ilmiy-texnikaviy yangiliklarni tezkor joriy etish;
 - mavjud resurslardan samarali foydalanish va ularni tezkor safarbar etish;
 - davlat byudjeti uchun soliq tushumlarini oshirish;
 - aholi daromadlari barqarorligini ta'minlash va o'sishini rag'batlantirishdir.
- Tadqiqot metodologiyasi

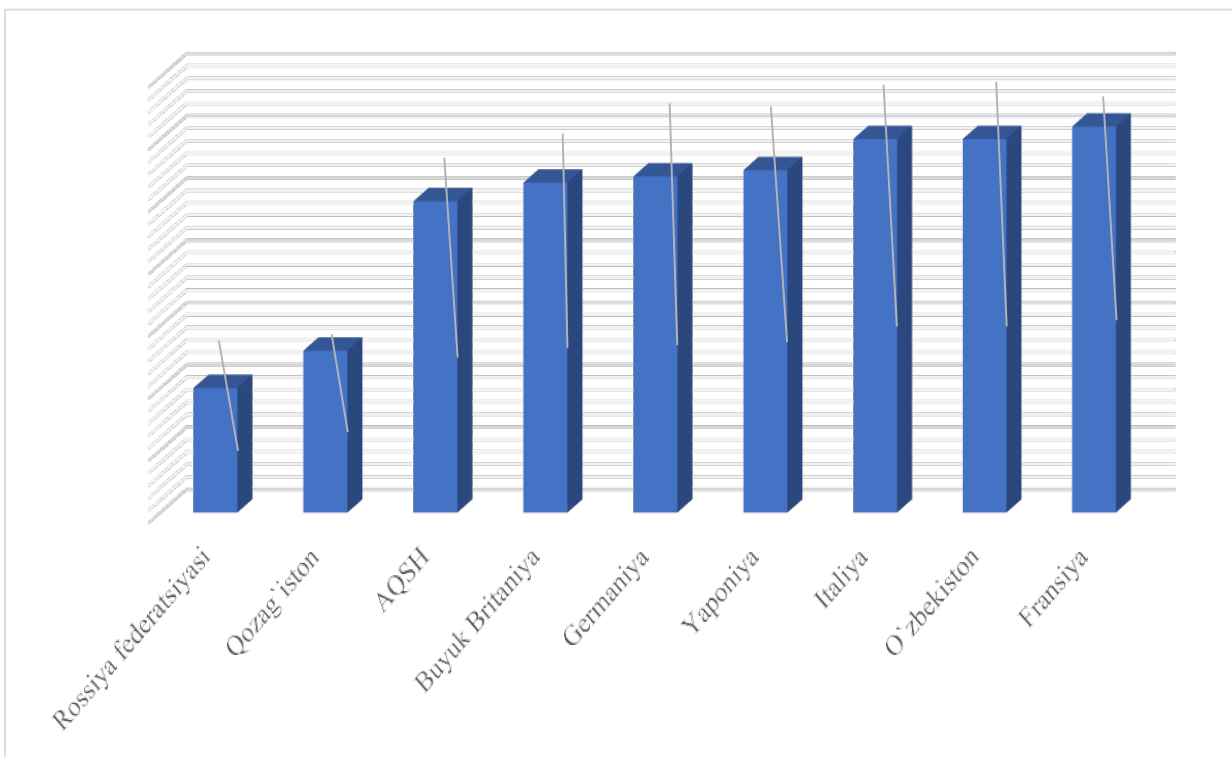
Kichik biznesni qo'llab rivojlantirish uchun, eng avvalo, iste'molchilar bilan qayta aloqa tizimini mustahkamlashimiz kerak. Buning uchun biz tadqiqotimizda raqamli marketing elementlaridan foydalanishimiz kerak. Tadqiqot ishimizda raqamli marketing ekotizimi va PLS modeli nafaqat marketingda 4P, 4C, balki 4R elementlaridan foydalanishni ham taklif etganmiz. Mustaqillik yillarida davlat tomonidan berilgan e'tibor va institutsional qo'llab-quvvatlash natijasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik mamlakat iqtisodiyotida barqaror o'sish ko'rsatkichlariga erishdi. 1991-yilda ularning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 1,5% bo'lgan bo'lsa, 2000-yilga kelib bu ko'rsatkich 31%, 2015-yilda 64,6%, 2020-yilda 54,8%, 2025-yilda esa 54,3% ga yetdi.

Rossiyada (20%) va Qozog'istonda (26%) bu ko'rsatkich past bo'lib, yirik korxonalar ustuvorligi saqlanib qolmoqda. Aksincha, Fransiyada (62%), Italiyada (60%) va O'zbekistonda (60%) kichik biznes milliy iqtisodiyotning tayanch ustuni sifatida shakllangan. AQSHda (50%), Buyuk Britaniyada (53%), Germaniyada (54%) va Yaponiyada (55%) kichik biznes YAIMning yarmidan ko'prog'ini shakllantirib, yirik kompaniyalar bilan muvozanatli iqtisodiy tizimni hosil qilmoqda.

TAHLIL VA NATIJALAR

So'nggi yillardagi rivojlanish ko'rsatkichlariga e'tibor qaratilganda, KO'Bning YAIMdagi ulushi 2025-yilda 51,2 %ni tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 0,4 %ga kamaygan, sanoatdagi ulushi 26,9 %ni tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 0,9 %ga oshgan. Umuman, o'sishni yana investitsiyalarda (3,5 %), qurilishda (3,2 %), importda (1,2 %) va biroz bandlikda (0,2 %) kuzatish mumkin. Bunga qaramasdan, kichik biznes iqtisodiyotning qator sohalarida yuqori ulushga ega bo'lgan holda o'z mavqeini saqlab qolmoqda. Xususan, 2024-yilda kichik biznesning ulushi qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida 95,8 %, qurilish sohasida 75,4 %, chakana savdoda 83,3 %, bandlikda 74,5 %, xizmatlarda 55,9 %, investitsiyalarda 53,2 %, YAIMda esa 54,3 %ni tashkil etdi. Kichik biznesning iqtisodiyotdagi roli ortib borayotgani uning ko'plab yo'nalishlardagi o'zgarishlarida ham namoyon bo'ldi. Masalan, 2024-yilda sanoatda kichik biznes ulushi 31,9 %ga yetib, 2022-yilga nisbatan 5,9 foiz punktga oshgan. Eksportda ulush 34,1 %ga yetgan bo'lib, bu 2022-yilga nisbatan 2,9 foiz punktga o'sish demakdir. Importda ulush 49,8 % bo'lib, 0,3 foiz punktga oshgan.

Jahon tajribasidan ma'lumki, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik iqtisodiy o'sishning barqaror manbai sifatida alohida ahamiyat kasb etadi. Turli mamlakatlar yalpi ichki mahsulotida (YAIM) kichik biznesning tutgan o'rnini foizlarda ifodalangan bo'lib, bu ko'rsatkich davlatlarning iqtisodiy rivojlanish modeli, bozor tuzilishi va tadbirkorlik muhitiga bevosita bog'liqdir. Mamlakatlar o'rtasida kichik biznesning YAIMdagi ulushi sezilarli farq qiladi (1-rasm).

1-rasm. Mamlakatlarning YAIMda kichik biznesning ulushi, jamiga nisbatan foizda

Innovatsion faoliyat KO'B marketing strategiyasiga ham bevosita ta'sir qiladi. Yangi mahsulotlarni ishlab chiqish jarayonida marketing tadqiqotlari orqali iste'molchilar ehtiyojlari tahlil qilinadi, bozor segmentlari aniqlanadi va ular asosida shaxsiylashtirilgan marketing yondashuvlari ishlab chiqiladi.

Shu bilan birga, chakana savdo sohasida kichik biznes ulushi 83,3 %ni tashkil etib, 2023-yilga nisbatan 1,4 foiz punktga kamaygan. Bandlikdagi ulush esa 74,5 %ga teng bo'lib, o'tgan yillar darajasini deyarli saqlab qolgan. Bugungi kunda ham KO'B mamlakatning iqtisodiy rivojlanishida muhim o'rin tutmoqda (1-jadval).

1-jadval.
Kichik biznesning faoliyat sohalari, foizda

No	Ko'rsatkichlar	2023-yil	2025-yil	2025-yil 2023-yilga nisbatan o'zgarishi
1.	YAIM	51,6	54,3	2,7
2.	Sanoat	26,0	31,9	5,9
3.	Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	94,8	95,8	1
4.	Investitsiyalar	47,9	53,2	5,3
5.	Qurilish	71,5	75,4	3,9
6.	Chakana savdo	84,7	83,3	-1,4
7.	Xizmatlar	49,4	55,9	6,5
8.	Eksport	31,2	34,1	2,9
9.	Import	49,5	49,8	0,3
10.	Bandlik	74,4	74,5	0,1

Kichik va o'rta biznes (KO'B) subyektlarining samaradorligi va raqobatbardoshligini oshirishda innovatsion faoliyatni yo'lga qo'yish strategik ahamiyatga ega. Global raqobat sharoitida korxonalar nafaqat mavjud bozor ulushini saqlab qolishga, balki yangi bozor segmentlariga chiqishga intilar ekan, innovatsiyalar asosida faoliyatni modernizatsiya qilish ularning barqaror rivojlanishining asosiy omiliga aylanmoqda.

Xususan, yangi mahsulot va xizmatlar turlarini ishlab chiqish, ilg'or texnologik jarayonlarni yaratish hamda ularni amaliyotga joriy etish KO'B korxonalari uchun innovatsion salohiyatni kengaytiradi. Bu esa o'z navbatida

mahsulot sifati va funktsionalligini yaxshilashga, raqobatchilardan ustunlikni ta'minlashga, iste'molchilarning o'zgaruvchan talablariga tezkor javob qaytarishga imkon yaratadi.

Bundan tashqari, moddiy va mehnat resurslaridan samarali foydalanish, ishlab chiqarish tannarxini kamaytirish, mehnat unumdorligini oshirish hamda korxonaning ichki boshqaruv tizimini takomillashtirishga oid zaxira imkoniyatlar aynan innovatsion yondashuvlar orqali ro'yobga chiqadi.

Innovatsion faoliyat KO'B marketing strategiyasiga ham bevosita ta'sir qiladi. Yangi mahsulotlarni ishlab chiqish jarayonida marketing tadqiqotlari orqali iste'molchilar ehtiyojları tahlil qilinadi, bozor segmentlari aniqlanadi va ular asosida shaxsiylashtirilgan marketing yondashuvlari ishlab chiqiladi.

Respublikada kichik biznes subyektlarining iqtisodiy tarmoqlardagi hajmi ham oshib bormoqda. Xususan, O'zbekiston Respublikasida kichik biznes subyektlarining iqtisodiyotning turli tarmoqlarida ishlab chiqaradigan mahsulotlar hajmi va xizmatlar ko'rsatish miqyosining 2015–2024-yillar davomidagi o'zgarish dinamikasi aks ettiriladi. 2015–2024-yillar davomida kichik biznes subyektlari iqtisodiyotning barcha asosiy tarmoqlarida barqaror o'sish tendensiyasini namoyon etdi. Sanoat, qurilish, qishloq xo'jaligi, savdo va xizmatlar hajmining keskin oshishi kichik biznesning ishlab chiqarish quvvatlari, texnologik modernizatsiya va bozor infratuzilmasiga integratsiyasi jadallashganini ko'rsatadi. Eksport hajmining yildan-yilga ko'payishi kichik biznesning xalqaro raqobatbardoshligini oshirgan bo'lsa, import hajmining ortishi ishlab chiqarish jarayonida yuqori texnologiyali uskunalar va oraliq mahsulotlarga bo'lgan talabning kuchayganidan dalolat beradi. Transport va logistika ko'rsatkichlaridagi barqaror o'sish esa iqtisodiy faollikning kengayishi bilan uzviy bog'liqdir (2-jadval).

2-jadval.
O'zbekiston Respublikasida kichik biznes subyektlarining iqtisodiyot tarmoqlari bo'yicha mahsulot ishlab chiqarish va xizmatlar hajmi.

Ko'rsatkichlar	2020-y	2021-y	2022-y	2023-y	2024-y	2025-y
Sanoat (mlrd.so'm)	39643,5	103020,8	124907,9	143892,7	177892	280443,8
Qurilish (mlrd.so'm)	16954,0	63866,6	77907,1	93554,5	177892	280443,8
Bandlik (ming kishi)	10170,4	9865,7	10080,6	10131,1	10373,3	10628,7
Eksport (mln.AQSH.dol)	3377,7	3100,9	3335,2	5712,9	6938,3	9302,5
Import (mln.AQSH.dol)	5523,1	10943,3	11533,5	15213,6	19527,8	19884,5
Savdo (mlrd.so'm)	61972,3	164106,1	186759,3	229166,7	177892	280443,8
Qishloq, o'rmon va baliq xo'jaligi (mlrd.so'm)	101197,5	253238,2	304452,1	344134,5	177892	280443,8
Xizmatlar (mlrd.so'm)	47269,6	114052,7	147061,6	181245,0	369378,4	469257,7
Yuk tashish (mln.tonna)	472,8	638,9	550,1	608,2	664,9	701,5
Yuk aylanmasi (mln.tonna-km)	9225,1	12304,6	13803,2	14843,8	16394,3	18935,2
Yo'lovchi aylanmasi (mln.pass.km)	99872,8	107766,7	120964,7	124433,9	127801,9	134248,5

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning milliy iqtisodiyotda yetakchi mavqega erishishida ushbu sohani kompleks rivojlantirish hamda davlat tomonidan amalga oshirilayotgan izchil qo'llab-quvvatlash choralari alohida ahamiyat kasb etadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekistonning mustaqillik davridan boshlab kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sektori mamlakat iqtisodiyotida muhim o'rin tutib kelmoqda. Ushbu soha iqtisodiyotda raqobatni oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish, daromadlarni barqarorlashtirish va davlat byudjetiga soliq tushumlarini ko'paytirishda alohida ahamiyat kasb etadi. Kichik biznesning YAIMdagi ulushi doimiy ravishda o'sib bormoqda va 2023-yilda 51,2 %ga yetgan. Bu ko'rsatkich O'zbekistonni rivojlangan bozor iqtisodiyotiga ega mamlakatlar bilan solishtirganda yuqori darajada turadi. Xususan, kichik biznesning qishloq xo'jaligi, qurilish, chakana savdo va bandlik kabi sohalardagi o'sishi iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, soha o'zining innovatsion rivojlanishini ham davom ettirib, mamlakatni iqtisodiy rivojlantirishda muhim omil bo'lib qolmoqda.

Kichik biznes subyektlarining marketing faoliyatini tashkil etish va boshqarish bozor talabiga moslashish va raqobatbardoshlikni oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Kichik biznes subyektlarining marketing faoliyatini baholash muammosi hozirgi kunda ilmiy tadqiqotlarda keng muhokama qilinib, uning samaradorligini aniqlash uchun turli yondashuvlar mavjud. Biroq, marketing faoliyati va kompaniyaning moliyaviy natijalari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlashda qiyinchiliklar mavjud. Ilmiy ishlar va tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, marketing samaradorligini baholashda kompaniya resurslari va mahsulot bozorida natijalar, shu jumladan, foyda va mijozlarning qoniqish darajasi kabi ko'rsatkichlar asosiy rol o'ynaydi. Shuningdek, marketing samaradorligini o'lchashda ISO 9000-2011 sifat menejmenti tizimi va marketing resurslarining kirishi hamda chiqishiga oid yondashuvlar ham qo'llaniladi. Bundan tashqari, samaradorlikni baholashda korxonaning mijozlar bilan munosabatlarini boshqarish, iste'molchilarning qoniqish darajasi va kompaniyaning rentabelligini aniqlashga qaratilgan ko'rsatkichlar muhim o'rin tutadi. Tadqiqotchilar, shuningdek, marketing strategiyalarining amalga oshirilishini va ularning moliyaviy natijalarga ta'sirini baholashning ahamiyatini ta'kidlaydilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. G'afurov U. V. Kichik biznesni davlat tomonidan tartibga solishning iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish: monografiya. – T.: Moliya, 2016. – 208 b.
2. Hackley C. E., Mumby-Croft R. Marketing Entrepreneurs as Creative Agents in a Social Matrix: Towards a Theoretical Framework for Marketing Entrepreneurship // Hulbert B., Day J., Shaw E. (eds.). Academy of Marketing/UIC/AMA Symposia on the Marketing and Entrepreneurship Interface. Proceedings 1996–1998. – UK: Nene University College, 1998. – P. 505–513.
3. Kano K. et al. Implications of Digital Marketing Strategy for the Competitive Advantages of Small Businesses in Indonesia // Startupreneur Bisnis Digital (SABDA Journal). – 2022. – Vol. 1, No. 1. – P. 44–62.
4. Kotler P., Keller K. L. Marketing Management. – 15th ed. – Harlow: Pearson Education Limited, 2016. – 832 p.
5. Chaffey D., Ellis-Chadwick F. Digital Marketing: Strategy, Implementation and Practice. – 7th ed. – Harlow: Pearson Education Limited, 2022. – 594 p.
6. Hisrich R. D., Peters M. P., Shepherd D. A. Entrepreneurship. – 11th ed. – New York: McGraw-Hill Education, 2020. – 640 p.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 6/4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>